

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre 3 kor. — III. Félévre 3 kor. — III. Negyedévre 3 kor. — III. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

VIDÉKEN:

Félévre 3 kor. — III. Félévre 3 kor. — III. Negyedévre 3 kor. — III. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Feladv. szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Pótlér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A kisipar.

A kereskedelmi és iparkamarák pályadíjával több értékes szakmunka elég tüzetesen foglalkozott a kisipar kívánalmaival. Ezeket két csoportba lehet osztani. Az egyik a törvényes intézkedések csoportja, a másik a kisipar technikai fejlesztése. Ezek a kívánalmak a következők: az ipartörvény módosítása, nevezetesen a képesítés komoly igazolása, a tanoncügy, a segédügy rendezése, az ipartestületi hatáskör kibővítése, a mestervizsga és az iparoktatás rendezése. Idetartozik még a házalás, a vándoripar, a vásárügy, a tegyenczipar rendezésének kérdése is, ezenkívül sok apró detailkérdés, melyeket az említett iparosgyűlés naplója részletesen föl fog sorolni.

Az önszegélyes és technikai fejlesztés keretébe tartoznak a következő fontosabb kérdések; a szövetkezetek és pedig nyers anyag beszerző-, termelő- és hitelszövetkezetek, árucsarnokok, közműhelytelepek, mestertanfolyamok, modern gépek, szerszámok terjesztése és a termelt cikkek jobb kereskedelmi értékesítése.

E kívánalmak teljesítése kétségkívül fontos közgazdasági kérdés.

Valamennyit ez alkalommal nem akarjuk tüzetesen tárgyalni. Az első csoportba eső kívánalmakkal e helyen

tüzetesen nem foglalkozunk. Legsürgősebb az iparos hitelügy rendezése, mely célra a szövetkezeti intézmény kiterjesztését veszik tervbe. Ezután azonban a praktikus kisiparfejlesztés kérdése következik, melyről következőket kívánom e helyen is megjegyezni:

Jogosult kívánság, sőt a legsarkalatosabb dolog a kisiparnak gépekkel, ujszerszámokkal és eszközökkel való ellátása s ezzel a kisipar versenyképességének jelentékeny emelése, sőt arra való képesítése, hogy a gyáriparal a versenyt sikerrel fölvegye. Idetartozik a közműhely telep létesítése ott, a hol erre a viszonyok megfelelőek és igen fontos az a fölmerült javaslat, hogy az állami ipariskolák pótolják a vidéken a technológiai iparmuzeum feladatait, segítség a rajztermék és mintagyűjteményük révén a kisiparosokat a tervezésben, tájékozzák őket, az anyag, a szerszám és gépek beszerzési forrásai felől, sőt a fontosabb gépeket mutassák be természetben időleges kiállításokban is.

Példát vehetnénk e tekintetben az osztrák kereskedelmi és iparkamaráktól, melyek székhelyükön külön ipari fejlesztő intézeteket létesítenek. Ezekben ki vannak állítva a legújabb kisipari gépek és szerszámok, melyeknek sorozata időről-időre változik, úgy, hogy minden iparágra rá kerül a sor.

Ezt a kiállítást hetenkint három este és vasárnap délelőtt teljes tüzemben mutatják be. Előleges bejelentés alapján az iparosok a magukkal hozott anyagot kísérletképpen a gépek használása mellett földolgozzák és így költségek és kockázat nélkül meggyőződhetnek valamely gép, vagy eljárás célszerűségéről és arról is: jó e a kísérletképpen magukkal hozott anyag.

Az iparfejlesztési intézetben évről-évre négy mestertanfolyamot rendeznek, amelyek szakavatott tanítók elméleti és gyakorlati előadásából állanak. Így például van tanfolyam a cipészek számára, mely 6 hétig tart és az épületasztalosok számára, mely 8 hétig tart. Ösztöndíjak útján gondoskodnak arról, hogy szegényebb mesterek is beiratkozhassanak s a közelvidék jelesebb mesterei is látogathassák az előadásokat. A tanfolyamok céljaira szolgáló mintaműhelyek, a legújabb taneszközökkel, mindennemű szerszámokkal és gépekkel is föl vannak szerelve, hogy a látogatók nemcsak teljes szakiképezést, hanem a szükséges és célszerű gépek alkalmazására és kezelésére vonatkozó utbaigazítást is nyerhessenek.

Idővel a kamara székhelyén kívül több helyen, vagyis minden nagyobb városban is rendeznek ilyen u. n. vándor-tanfolyamokat, a melyeknek tar-

A kalandor.

— Németből. —

H. János gróf Ilona leányával egy német fürdőhelyen töltötte a nyarat. A fiatal grófnő, a ki — eltekintve az óriási nagy vagyonától, a melynek egyetlen örököse ő volt — még feltűnő szép és előkelő kinézésű is volt, rövid idő alatt körülrajongott, kedveltje lett az ott nyaraló fiatalságnak. Ő azonban csakis a szép, jó izléssel öltözködő V. Alfréd lovag iránt érzett vonzalmat, a ki eleganciája, könnyed tánca és szép éneke miatt a társaság kedvence lett. De V. Alfréd könnyelmű és kártyás volt. Sőt az öreg János gróf — a ki információkat szerzett róla — azt is megtudta, hogy V. Alfréd szökve hagyta el Nápolyt, a hol egy becsületbe vágó kalandja miatt el akarták fogni.

Ilona azonban már annyira beleszeretett az elegáns emberbe, hogy sem atyja figyelmeztetései, se kérései nem hallgatott. Egyszerűen nem hitte az udvarlójáról szállingózó híreket. János gróf pedig min-

denféle terveken törte a fejét, hogy miként leplezze le leánya előtt Alfréd jellemtelenségét.

A lovag ezalatt tovább folytatta udvarlását s végül rá akarta venni Ionát, hogy szökjék meg vele. Egy reggel kis czédulát írt neki, a melyben felszólította, hogy este abban az órában, mikor édesatyja a kártyasztalnál lesz elfoglalva, találkozzék vele titokban, egyuttal kérte, hogyha beleegyezik ezen tervbe, délután a sétánál egy piros rózsát tűzzön övébe. A levél azonban a János gróf kezei közé került. Mikor elolvasta, egyenesen a leányához sietett. Egy piros rózsát nyújtott át neki és kérte, hogy viselje azt majd a séta idejében. A grófnő mosolyogva teljesítette kérését s mikor sétaközben V. lovaggal találkozott, ez elégedett mosollyal szemlélte a piros rózsát, mely kérésének meghallgatását biztosította.

Az öreg gróf séta után egy ismerőshöz kísérte leányát s megígérte neki, hogy később érte megy, azután pedig elküldött hazulról minden cselédet és nyugodtan várt.

A megjelölt órában V. lovag keresztülugrott a kert kerítésén és a lakás felé tartott. Minthogy minden ajtót csukva talált, egy nyitva hagyott ablakon keresztül hatolt a lakásba. Varakozásteljesen sietett az Ilona szobája felé, de milyen nagy volt ámulata, mikor a szép viruló leány helyett az öreg gróffal találta magát szemközt, aki töltött pisztolyal a kezében állt előtte. János gróf előbb becsukta az ajtót, azután így szólt a lovaghoz:

— Uram, semmi se volna könnyebb, mint önnel úgy bánni el, amint a betörőkkel szokás. Jogom volna hozzá, mert erőszakkal jött be a lakásomra.

— De gróf ur, — szólott Alfréd remegve, tompa hangon — én nem vagyok rabló.

— Nem rabló? — kiáltott az öreg gróf — hát akkor mi? — Hiszen a leányomat akarja elrabolni, — nőt és egy nagy örökséget egyszerre. Szerencsére én kaptam kézhez a levelét és biztosíthatom róla, hogy nem ismerlek kegyelmet. Ha nem teljesíti minden óhajomat, könyörtelenül lelövöm.

A bikából

felmaradt butorok, fehérneműek, üvegáruk, ezüstneműek, porcellán és madráczok e hó 11., 12. és 13-án Simonffy-utca 6-ik számú ház bolthelyiségében árverés útján fognak eladatni.

tama 4—6 hét lesz, úgy, hogy a nap felét előadások, másik felét pedig az egyes résztvevő mesterek műhelyeiben végzendő gyakorlati oktatás fogja betölteni.

Az intézet ezenkívül nemcsak a kiállított gépek felől, hanem minden műszaki és egyéb szakkérdésben, mely az intézet rendeltetésével összefügg, díjmentesen adja a felvilágosítást. E tevékenysége leginkább a munkaeszközök átengedésénél érvényesül és arra terjed, hogy az állami vagy kamarai alapok terhére kért gépek és munkaeszközök czélszerűségére alkalmazásuk terjedelmére, használhatóságukra, a szükséges hajtóerőre és beszerzési forrásokra nézve adjon szakvéleményt.

Kitanítják továbbá az iparosokat; hogyan kell a gépeket átvenni, föllállítani, üzembe helyezni és kezelni.

Később bizonyára rákerül a sor a jó anyag beszerzésére is, a mit különben iparosaink a többször említett szövetkezés útján, vagyis nyersanyag beszerző szövetkezetek létesítése által érhetnek el.

Ime ez a kisipar fejlesztésének praktikus programja. Csak erősen kell akarni és céltudatos, erélyes vezetés mellett rendkívüli haladást és igazán modern átalakulást érhetnek el a jelzett módon.

Adatok, a Nagy-Hortobágy történetéhez.

— Mutatvány féle. —

Debreczen város közgyűlése nem rég állapította meg az országos községi törzskönyvi bizottság számára Debreczen város határában lévő jelentékenyebb lakott helyek neveit. Az e célból összeállított jegyzék 107 helynek a nevét tartalmazza. Megbizás következtében, lehetőleg mind a 107 jelentékenyebb lakott helynek eredetét, keletkezését, régebbi birtokosait, a reájuk vonatkozó fontosabb adatokat, szóval rövid történetét igyekeztem kipuhatolni és összeállítani. Forrásokul főként Csánky Dezső: Magyar-

ország történelmi földrajzát, *Bunyitay*: Váradi püspökség történetét, a *Turul* I—XVII. évfolyamait, *Szács* István: Debreczen város történelmét és a városi közelevéltárt használtam. Ez elég terjedelmes munkából, a melyet a tanács felküldött Budapestre az országos községi törzskönyvi bizottsághoz, mutatónba közlöm a most különben is aktuális *Nagy-Hortobágyról* szóló részeket:

(84.) *Nagy-Hortobágy*. Lakosság száma 948. Hortobágyi-pusztá gyűjtő név, a mely *Máta* és *Zám*, továbbá *Ohat* és *Elep* puszták legelőit, tágabb értelmében pedig Debreczen városának a Hortobágy folyó két oldalán fekvő összes birtokait — *Elep* és *Köselyszeg* puszták határáig — jelenti. Ezek közül legrégebbi időtől fogva

(85.) *Mátát* bírja Debreczen. Hajdan *Maca* (1349), *Máta* (1411) és *Matha* (1452). Sőt szerintem *Mátával* kell azonosítanunk azt a *Macha* t is, a melyet Róbert Károly király 1330 körül Nagy Miklós és Nagy Iván nevű birtokokkal együtt Debreczeni Dózsa nádor fainak adományozott. Fiágon a Debreczeni-család kihaltán (1405), *Máta* és az egész roppant Debreczeni-uradalom Zsigmond királyra szállott. 1452-ben Hunyadi János kormányzó az általa Kapitánynak adományozott *Máta* és *Balmaz* pusztákat visszaveszi, azon okon, mert azok emberemlékezet óta Debreczen város birtokaihoz tartoztak. *Máta* az Árpádok első századaiban hihetőleg néptartó hely volt, de már a nagy tatárjáráskor elpusztulhatott. Balkányi Szabó Lajos szájhagyomány után a *Máta* nevet *Máthé* nevű birtokosától származtatja, ki térítőnek elment a pogányok közé és többé vissza nem jött. E hagyományok csakugyan lehet némi történelmi alapja. *Bunyitay* írja, hogy az 1880-as évek körül hazánkban járt egyik francia szerzetes a Szent-Háromság rendjéből való, azt állítja, hogy rendjének alapítója magyar származású volt t. i. Joannes de *Matha* (*Mátai* János). Ki tudja, valamely szerencsés kutatónak nem fog-e sikerülni annak bebizonyítása, hogy a hagyomány *Méthéja* és a Szent-Háromságrend alapítója *Mátai* János egy és ugyanazon személy? A *Mátán* lakik a mátai biztos (ispánszerű közigazgatási és gazdasági tisztviselő), két állatorvos. Ott van a törzsménes, törzsgulya. Állat kóroda. Van vasuti állomása és csendőrlaktanyája. A híres nagy-hortobágyi csárdával és a Hortobágy folyón kilencz ivű szép kőhidával.

(86.) *Ohat*. A régi oklevelekben *Ha-*

hót-monostura (1299), *Huchach*, *Huhach* (1332—37) és *Ohat*. Hajdan apátsággal. Az Árpádok és Anjouk korában *Ohat* kun vitéztől származó *Ohati*-családé, mely a XV. században halt ki. De ekkor már az *Agárdyak* agárdi Tökök, Sztáriak, Parlagiak, Szepcsyek és földesi Bakók is részesek *Ohaton*. Sőt 1452-ben megjelennek benne a hatalmasan gyarapodó *Bayoniak*, akiknek utolsó sarja Zsófia 1571-ben az egész helységnek ura, — 1660 körül már pusztá és a *Bánffiaké*. Ezeket 1679-ben zálogba veszi *Debreczen* Zámval együtt. 1745-ben a zálogos szerződést 30 000 rh. frt. ráfizetés mellett a kincstárral köti meg a város 80 esztendőre s ezenkívül végleg lemond a kincstárral szemben 1604 óta formált 30000 fityni követeléséről. 1811-ben 40 évre hosszabbítják meg a zálogszerződést. 1854-ben pedig más pusztákkal és pusztarészekkel együtt örökösen is megveszi a város. Ma két népes major áll rajta: Belső és Külső major. — Utóbbi Telekház-nak is nevezik.

Van vasuti állomása, melyből az ohatkócs polgári szárnyvasut kiágazik; továbbá két községi jellegű iskolája, nyári gyermekmenedékháza. Tévesen nevezik némelyek *Ohat* (Ó-Hát)-nak.

(87.) *Zám*. *Zámmonustura* (1340) *Zám* (1459). Legrégebbi ismert birtokosai a *Káta* nembeli Góg fiai, akiket a monostorral és vámmal együtt 1297-ben száz márkáért Debreczeni Dózsa mester, később nádor, vásárolta meg. Később, a XV. században a *Hunyadi* családé, de már 1473-ban a *Bayoniak* kezére jut. 1473-ban ily nevű pusztát emlegetnek Szabolcsmegyében. Ha el is pusztult tán, de később újra benépesült, hogy lakosai a XVII. század elején még egyszer és végképen elszáradjenek. Azóta sorsa *Ohat*éval közös. Templomának helye még ma is jól kivehető a *Kadarc* vize mellett, közel a *Faluvéghalmához*. Ma alig 3—4 család lakik állandóan e 13 ezer holdnyi területen.

A *Hortobágy* név ősrégi volta mellett több adatot hozhatunk fel: 1261-ben az egri püspökség birtokai között említettik „villa *Bogegház*“ — *Bágyegyházfalva*, „juxta Hortubagwyze“ — a *Hortobágyvize* mellett; ugyanakkor fordul elő „*Bagzeg*“ — *Bágyseg*, szintén a *Hortobágyvize* hez közel. 1347-ben említik *Horth*-ot Szent Demeter tiszteletére emelt templomával és 1468-ban *Hortegház*-át. Ezek azonban *Csege* és *Sz.-Margita* határában feküdtek.

(88.) *Elep*, *Vajdalaposá-val*. *Elep*nek nevezve már 1307-ben, mikor Ottó király Debreczeni Dózsa mesternek adományozta. Dózsa nádor fiai 1330-ban új adományul kapják Robert Károly királytól. 1411-ben B.-Ujváros vidékén *Aszalós*, *Apa* és *Klepp* (*Elep*) helységek Debreczen tartozékai közt tűnnek fel. *Elep* később a *Hunyadi* családé. Debreczen alighanem Szilágyi Erzsébetül kapta, már mint pusztá birtokot. 1573-ban kétség nélkül Debreczené. Szájhagyomány szerint 1310-ben László erdelyi vajda *Elep* pusztán adta vissza Robert királynak a koronát. Innen van a *Koronás*, *Vajdahalom* és *Vajdalaposa* elnevezés. E hagyományoknak ám nincs történelmi alapja. *Elep* nagyobb részét polgári tanyabirtokok foglalják el.

(98.) *Köselyszeg*. Lakóinak száma 553. A XVII. század előtti jegyzőkönyveinkben ez a helynév nem fordul elő, sőt egyéb források sem említik. E szép pusztát, mely tanyákkal sűrűn meg van rakva, három oldalról a *Kadarc* és *Köselylvize* folyja körül. A XVII. században, amikor már felváltva szántásra és legeltetésre használták birtokosai, a debreczeniek: *Köselyszegnek* nevezik. Hogy és mikor került a város birtokába, — nem tudom. Talán *Elep*hez, vagy ama többi Dózsa és Hunyadi-féle birtokok-

— De hát mit kíván tőlem, uram?
— Haladéktalanul el kell hagynia e helyet, még pedig úgy, hogy százmértföld legyen köztünk, továbbá sohase szabad többé a leányom kezébe jönnie. Uti költségeinek fedezésére adok önnek 40,000 koronát.

A lovag szólni akart.

— Hallgasson! — kiáltá az öreg gróf mennydörgő hangon. — Engedelmeskedjék! Ott a szekrényben megtalálja a pénzt, menjen, vegye ki.

A lovag hallkan tett egyetlen megjegyzést.

— Engedje meg uram, hogy visszautasítsam az ajánlatát.

De a férfi teitetett szerénységét egy határozott kézmozdulattal elcsendesítette János gróf.

— Uram, ez a szekrény be van csukva, — szólott a lovag.

— Törje fel, — parancsolta a gróf, azután feléje irányította pisztolya csövét és parancsolóan kiáltott reá. — Rögtön törje fel, különben szétlövöm a fejét.

Alfréd szót fogadott.

— Helyes — szólott János gróf, — a pénz az öné.

— Van-e nála egy olyan zsebkendő, amelyen nevének kezdőbetűi vannak hímözve?

— Igen.

— Helyes. Dobja le a szekrény előtt.

— Mit jelentsen ez, uram?

— Kell, hogy valami tárgyam legyen, amely ön ellen tanuskodjék. Akarom, hogy bebizonyíthassam az ön vétkeességét. Válasszon a halál, vagy a rossz hírnév között. Látszik, hogy az utóbbi választotta. Már most mehet. Ne féljen, nem adom fel, míg el nem ment innen. Ma este későn fogok a kaszinóból hazatérni és csak holnap reggel teszek jelentést róla. Most előre!

János gróf megtartotta a szavát. Másnap jelentést tett az előljáróságának és az egész eset nagy zűrzavart okozott a fürdőhelyen és most már Ilona sem kétkedhetett többé édesapja szavaiban. Pár hónap múlva egy ulanus tiszt elfelejtette vele a V. lovag szép férfias arczatát...

LEBOVITS ZSIGMOND uri-, női és gyermek czipész Debreczen Piacz-utca 42. szám. (Biedermann palota.)

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy műhelyében mértékszerű megrendeléseket a legmodernebb és legelegánsabb kivitelben, abban az árban készíti, mint a mily árban a gyári raktári czipőket veszi a n. é. közönség. Teszi ezt azért, hogy munkáit folytonosan foglalkoztassam. A rendelések pontos időre elkészülnek.

hoz tartozott, amelyeknek fekvését ma már a szájhagyomány is alig ismeri. Ilyenek a Hortobágy vidékén: *Aszalás*, *Boács*, *Miszéte*, *Séter*, *Zomaj*, nem lehetetlen, hogy a Köselyszegyet kell értenünk a Kadarcs kerületi és Debreczen határan belől eső ama szántóföldek alatt, amelyeknek mások által való elfoglalását és használatát 1480-ban Szilágyi Erzsébet a debreczeniek érdekében tiltalmazza.

Zoltai Lajos.

Krónika.

Ez is újévi gratuláció. Egy általánosan ismert háziurral történt meg az alábbi mulatságos eset, mely élénken jellemzi, hogy mi mindenféle jogszimen próbálkoznak meg az újévi gratulációk, hogy a magukénál vastagabb erszényü urakon kissé eret vághassanak. K. urhoz a fentebb említett háziurhoz tegnap beállított egy munkásforma ember:

— Boldog újévet kívánok nagyságos ur!

— Köszönöm, köszönöm — válaszolt bizalmatlanul a nábob — de hát kicsoda maga tulajdonképpen?

— Kérem, én vagyok az az ember, a ki néha a nagyságos ur talicskáját szoktam tolni.

— ??

— A nagyságos ur házmestere néha ki szokta nekem kölcsönözni azt a talicskát, a mi ott hátul áll a félszerbe, hát gondoltam, én is eljövök újévet kívánni a nagyságos urnak.

VIDEK.

A verekedő familia.

— Saját tudósítónktól.

Hires familia volt valamikor Ferenczfalván az öreg Csipak Tamás familiája. Maga az öreg Csipak arról volt híres, hogy amint a korcsmába belépett, ott rögtön verekedés támadt. Tizenkét évi börtönt ült az öreg a különböző verekedések alkalmával elkövetett emberölésért és súlyos testi sértésekért. A familiája is nevezetes volt, még pedig arról, hogy gyönyörű szép négy leánya volt, akik után bolondultak a legények.

Az öreg Csipak azonban, amikor kérő ment a házhoz nem azt kérdezte, hogy van-e valamije a legénynek, mert ő különben gazdag ember volt, hanem van-e virtusa a legénynek. Mind a négy leányát olyanokhoz adta férjhez, akik jól tudtak verekedni a korcsmában. A sógorok egy alkalommal összegyűltek az após szülőjében, hol ekkor szüret volt. Borközi állapotban csakhamar összetűzték a sógorok az apóssal s az öreg Csipakot olyan alaposan elverték, hogy pár hónap múlva belehalt. Az öreg halála után a legidősebb vő Muhorai András költözött be az ősi fészekbe. A másik három sógor, nevezetesen Binszki Márton, Hajdu Ferencz és Kapás Mihály nem jó szemmel nézték Muhorai gazdálkodását, de mert a birtok a még életben lévő anyósáé volt, hát türiök kellett s be kellett érniök azzal, a mit kaptak.

Tegnapelőtt este a korcsmában találkoztak össze a sógorok. Eleinte csendes borozás mellett folyt a beszélgetés, később a bor megoldotta a nyelvüket s mind hangosabbá vált a társalgás, amíg végre verekedésre került a dolog. A három fiatalabb sógor rávetette magát Muhoraira, letéperték a földre s addig verték a székekkel agyafőbe, amíg a fejét teljesen szétzúzták. Amikor aztán végeztek az áldozattal, lábánál fogva kivonszolták az utcára s egy

vizzel telt árokba dobták. Az esetről azonnal értesítették a szomszédközségben levő csendőrséget, mely aztán a három sógort letartóztatta.

Hajtóvadászat Tetétlenon. Tetétlen községben nagy hajtóvadászatot rendezett a héten Zichy Géza gróf. A vadász-társaság csupa főúri elemből állott. Ezerkét száz hajtó üzte puskára a vadat. Területekre került kétezerhatszáz nyul, ötszáz fácán. A hajtóvadászatot fényes lakoma követte.

Föltámadt halott. Perjés János 48 éves földmunkás halt meg a napokban Aranyoson. A halottat annak rendje-módja szerint ravatalra helyezték és gyertyákat gyújtottak ravatala körül. Összegyűlt a falu népe, hogy megadja a végső tisztességet a korán elhunyt derék polgárnak, csak éppen a papot várták. Ugyilátszik azonban Perjés nagyon türelmetlen volt s nem akarta a papot bevárni, hanem egyet gondolt és a körülötte lévők nagy rémületére dörömbözni kezdett szűk koporsójában. A falu népe szét futott, de egy pár bátrabb legény felnyitotta a koporsót, melyből csakhamar éktelen káromkodással feltápáskodott a halott ember, aki tulajdonképpen nem is volt halott — csak tetszhalott.

A féltékenység áldozata. Véres szerelmi dráma történt a napokban Kisgyőr községben. Balázs András ottani jó módú gazdaember csinos fiatal menyecskeket vitt a házhoz. A szemrevaló menyecske után azonban csakhamar bolondultak a falu legényei, a miért a férj féltékenykedni kezdett és ocsmány gyanúsítá okkal sértette a különben becsületes fiatal asszonyt. Tegnap reggel is kínos családi jelenet fejlődött ki a féltékeny férj és feleség között, melynek gyászos vége lett. Balázs ugyanis a vita hevében fejét ragadott s úgy fejbe vágta fiatal feleségét, hogy a boldogtalan asszony vértől borítva eszméletlenül rogyott össze. Az életveszélyesen megsérült asszonyt a miskolci Erzsébet-kórházba, a gyilkos férjét pedig a csendőrök az ügyészség börtönébe szállították.

Mulatságok.

„Debreczeni Polgári-kör“ saját könyvtára javára január hó 25-én az „Arany Bika“ disztermébea Rácz Károly zenekara közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 2 korona. Családjegy (4 személyre) 6 korona. Páholyjegy (4 személyre) 6 korona (személyjegy nélkül szükséges). Jegyek előre válthatók és pedig: Szent-Királyi Tivadar, Czeglédy és Polgar, Márton Gyula urak üzletében, a kör helyiségében (Piac-utca 7. sz. I. emelet) és este a pénztárnál. A meghívó kívánatra előmutatandó. Komlóssy Arthur a kör elnöke. Oláh Károly r. b. elnök. Czeglédy Gyula a kör alelnöke. Szabó Kálmán r. b. alelnök. Buday Gyula a kör ügyvédje. Dávid Mihály pénztárnok. Kerékgyártó József főjegyző. Raics Gyula aljegyző. Szathmáry Mihály r. b. ellenőr. Komlóssy Mihály r. b. ellenőr. Szabó Imre r. b. ellenőr. Dorkay Lajos a kör gazdája. Imre János könyvtárnok. Abraham László, Agárdi Lajos, Antal Vincze, Balassa Károly, Balla Mihály, B. Balogh István, Bán István, Bészler Károly, Biczó Gyula, Blaskovits Mihály, Boross Ferencz, Czeglédy József, Csáky Béla, Csáky Gergely, Csáky János, Csóka Sámuel, Dávid Sándor, Erdődy László, Ferge István, Ferge János,

Gaszner Károly, Görömbei Péter, Gyarmathy István, Hajdu Zsigmond, Hajdu Gyula, Haranghy György, Harsányi Lajos, Hauer Bertalan, Horváth István, Horváth János, ifj. Horváth Tamás, Hódy Béla, Káposztás Imre, Király Gyula, Kiss Kálmán, Kovács János, Körner Adolf, Móricz Ferencz, L. Nagy Bálint, Nagy Imre, ifj. Nagy József, Nagy Jakab, Nagy Lajos, Nagy László, Németh András, Németh János, Pásztor Gyula, Pásztor István, Pásztor János, Polgári Bálint, Polgári József, Pósalaky Mihály, Roncsik Lajos, Rácz Mihály, Serly Ede, Szentessy János, Szentgyörgyi József, Szekeres András, Szőke János, Szabó Bertalan, Szabó Kálmán jegyző, Tassy Károly, id. Tóth Imre, ifj. Tóth Imre, Trásy Géza, Udvarhelyi Géza, Ungváry Dániel, Uszó István, Vecsey Imre.

Az Iparos kör bálja. Az Iparos-kör február 1-én rendezendő táncmulatsága iránt általános az érdeklődés. Az iparos ifjuság báljai között mindig a kör mulatságai sikerülnek legszebben. A rendező bizottság különben ma Biczó Gyula elnöklése alatt ülést tart, melyen a táncrend mintáját is meghatározzák. Ugyanez az ülés bocsátja ki a meghívókat is.

A szerb király válik.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A hivatalos czáfolatokkal szemben újból megerősíti lapunk tudósítója, hogy Lamsdorff gróf belgrádi utjának egyik célja az volt, hogy Sándor király váljék el feleségétől. A király különben is ráunt Draga asszonyra, a kiről azt írják a szerb lapok, hogy büszkeségi túltengésben szenved.

A királyi párról mindennap egy-egy rövidke hír, vagy hosszabb cikk jelenik meg, melyek burkolt alakban mindig egy csipős megjegyzést, gunyt és néha nagy igazságot is tartalmaznak. A „Szerpszka Zasztava“ különösen Draga királyné magaviseletét és az udvarban tett intézkedéseit teszi gyakori biralat tárgyává. Draga királyné nemrég egy földig érő, hosszú uszályu, magas galléros drága aranyvarrással és himzésekkel ellátott ruhát csináltatott magának, szakasztott olyat, a milyenben Milica császárné, Dusán szerb császár felesége van a különféle képekben megörökítve. Udvarhölgyének is csináltatott ilyen remek ruhát s aztán lefotografáltatta magát. A Szerpszka Zasztava rögtön tudomást vett a királyné eme cselekedetéről s megírta, hogy Draga királyné behozta Szerbiába a reneszansz divatot. Egész Belgrád kaczagott ezen, csak a királyné boszankodott.

E csufolódások is kihozták sodrából a királyt, a ki nagy elkeseredésben nyugdíjazta a feleségét.

SZÍNHÁZ.

Ripp van Winkls. Rippnek csoda szép áriát tegnap hirtelen történt műsorváltás miatt hallottuk. A színház egyik kiváló tagja Krémer Jenő, a mint azt tegnap már jeleztük, hirtelen megbetegedett s

Legújabb divatu és szőrmeáru különlegességek
Női felöltők gyönyörű kiállításban
olcsó árak mellett beazerezhettek a

DARVAS TESTVÉREK

újjonnan berendezett női és gyermekfelöltők áruházában
Főter, Hungaria kávéház mellett.

nem játszhatta el a tánczos Vunesit, ezt a farszto nehéz szerepet. A Gésák helyett Rippet kaptuk és meg voltunk elégedve a kárpótlással. Egy-két hibát leszámítva, egész elfogadható előadást produkáltak művészeink. Aldor Juliska nagyon szépen énekelte és kedvesen játszotta el Lisbeth bájos szerepét. Jó Ripp volt Mezey, hangja kellemesen csengett. Új volt a szereplők között Szilágyi Aladár, a ki a polgármestert egészséges humorral játszotta meg. A második felvonásban nagyon szívesen halottuk Vámos Jenő énekét. Kellemes, tiszta baritonja általános felülműtelt. A zenekar botlását Szirándi sokszor megkorrigálta. Szükség volt az ő erő kezére.

Ujházi est. A mester vasárnap este egyik parádés nagy szerepét Chevril bankárt fogja eljátszani szinpadunkon. „Egy párisi regény” annak a szinműnek a címe, a melyben vendégszerepel. Érdekes izgató szinmű ez, minden személye a francia társadalom egy-egy kiválasztott alakja. A levegő, a melyben a darab lejátszódik, a helyzetek, a szereplők egyéniségei mind érdekesek. Legérdekesebb lesz természetesen Ujházi, a kinek meghalási jelenete, az előadó művészet egyik hatalmas diadala. A vasárnapi est valószínűleg zsufolt ház előtt fog lezajlani.

A képzelt beteg. A vigjátéki személyzet lázas tevékenységgel készül Molieré lángelméjének legmulatságosabb, legkacagatóbb művének előadására. Az örökké élő mester ebben a hatalmas alkotásban metsző szatírával és pazar jókedvvel ostromozza korának, a nagyképű, tudókos orvosi fakultását. A próbák, — melyeket maga Makó igazgató, minden aprólékosságra kiterjedő gondnal vezet — ugyszólván a szinmű munkaidő legnagyobb részét foglalják. Az előadásban a vigjátéki személyzet legjobbjain kívül résztvesz a kis Szabó Gyuliska is, aki Louisennét, Moliernek ezt a bájos gyermekszerepét fogja játszani. A klasszikus mű előadását a jövő hét péntek és szombati napjára tűzte ki az igazgató.

Traviata. Hoffmann meséi. Két daljáték, a Traviata és a Hoffmann meséi, azok közé a darabok közé tartozik, a melyek mindig telt házat hoznak össze Debreczenben. Mindkettő csodás szépségeit lelkesedve élvezi a közönség és ünnepnek tekinti ugy a Traviata, mint a Hoffmann meséinek előadását. A két szép daljátékban legközelebb ismét gyönyörködhetik a közönség. Az igazgatóság már kitűzte műsorra s a próba-termekben a két karmester nagy ambícióval tanítja az énekes személyzetet. Ugy halljuk, hogy ugy Hoffmannban, mint Traviatában Csurgay Adél fog vendégszerepelni, a kinek fellépését Makó kilátásba helyezte.

Szinházi hírek. Pénteken kerül először szinre Molnár Ferenc 3 felvonásos bohóza „A doktor ur”, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik a debreczeni közönség körében. „A doktor ur” premierjére az utalványjegyek is érvényesek. Vasárnap este kerül szinre „Egy párisi regény” szinmű. A szinműben Ujházi Ede vendégszerepel. Kivüle még hálás szerephez jutottak a darabban Jeszenszky Irén, Hahnel Aranka, Menzáros Margit, Ebergényiné Amália, Püspöky

Rózsi, Than Mariska, Székely Anna, Klenovits György, Farkas Béla, Palágyi Lajos, Nagy Dezső, Szilágyi Aladár, Virágháty Lajos.

HIRDELISÉGEK

* A közigazgatás egyszerűsítése. A január elsején életbelépett új közigazgatási rend foglalkoztatta tegnap a közigazgatási bizottságot, amely Puky Gyula főispán elnöklésével ülést tartott a városháza nagytermében. Az ülésen jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Eisenmann Oszkár h. pénzügyigazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, Latinovics Mihály főmérnök, Bészler Károly, Király Gyula, Oláh Károly, Szabó Kálmán tanácsnokok Galánffy János kir. ügyész, Aczél Géza főmérnök, Ábrahám László főügyész, Ruckl Antal, dr. Sárváry Gyula és Takács Bálint közig. ígató. Az értekezlet pontról-pontra tárgyalás alá vette a törvényt kísérő miniszteri utasítást és megállapította azokat az irányelveket, a melyeket a közigazgatási bizottság ülésén az előadók követni fognak. Az értekezlet belenyúlt a késő esti órákba.

* A Székely Társaság megalakulása. Kevesen tudják azt, hogy a Székely Bazárt, a még meg nem alakult Székely Társaság nyitotta meg. Javában folyt már az elárusítás, mikor megérkezett a miniszter leirata, melyben jóváhagyta az eddig ideiglenesen szervezkedett társaság alapszabályait. A Székely Társaság ez engedély alapján legközelebb alakuló közgyűlést tart, melyen megakítja a tisztikart és választmányát. Itt jegyezzük meg, hogy a Székely Bazáron kívül sikerült a társaság akciójának az a része is, hogy több elsőrendű debreczeni cég állandó raktáron fogja tartani a székelyek háziipari czikkeit.

* A csapatkórház ügye. A novemberi városi közgyűlésen a tanács azzal a javaslattal járult a bizottsági közgyűlés elé, hogy a düledező katonai csapatkórház helyett 160,000 korona költséggel építsen új csapatkórházat. A közgyűlés a tanácsi javaslatot kemény vita után elutasította és kimondta, hogy nem építet katonai kórházat. A közgyűlés határozatát Puky Gyula főispán hivatalból megfélebbezte a belügyminiszterhez s felebbezésében a közgyűlési határozat megsemmisítését kérte. A miniszter tegnap kelt leiratában az iratok kipótlását kérte, egyben jelezte, hogy ez ügyben legközelebb fog dönteni.

* Kőművesek akkord munkája. Az ipartestület tavaly szabályrendeleti tervezetet nyújtott be a városhoz. Ez a tervezet az építő iparosok sorsán óhajt segíteni, a munkaidőt, munkabért, akkord munkát s az esetleges sztrájk gátló eszközeit határozza meg. Az építési szabályrendelet a város építési bizottságához került, mely egy évi pihenés után ujabbán ugy határozott, hogy levelezi az ügyet napirendjéről, míg más városban nem tudakozódik a hasonló szabályrendelet felől. Tudunkkal egyetlen vidéki városban sincsenek ily rendeletek s dicséret illati Debreczen ipartestületét, mely először siet tagjai bonyolult helyzetén javítani. Epen ezért az ipartestület sürgős beadványt nyújtott be a városi tanácshoz,

kérvén az ügynek rövid időn belül elintézését. A határozathozatalnak mi sem áll utjában s mivel üdvös, nagyon üdvös e szabályrendelet, bizonyára megerősítést is fog nyerni.

* Az adófelszólamlási bizottság működése. Az adófelszólamlási bizottság, mely köztudomás szerint oly kedvezően intézte el a kereskedők é iparosok adófelszólamlásait, most az intézetek, tirsulatok és egyletek adóügyeit tárgyalja. A bizottság elnöke Komlóssy Dezső, helyettes elnöke Dalmy László. Tagok a megye részéről: Soltész Farkas. A város részéről: Szent-Királyi Tivadar és Juhász Ignác.

* A januári városi közgyűlés. A január 28-án tartandó városi közgyűlés előkészítéséhez a jövő héten fog hozzá a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetemben a városi tanács. A jogügyi bizottság az ügyek előleges letárgyalása végett a jövő hét elején ülést tart Vecsey Imre főjegyző elnöklésével, azután pedig a tanács fog a főispán elnöklésével ülésezni.

* A Debreczeni állategészségügyi körzetel. A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén Király Gyula tanácsnok fontos bejelentést tett. Felolvasta a földmívelésügyi miniszter rendeletét, a mely állategészségügyi körzetek életbe léptetését letiltja. A letiltó rendeletnek oka, a még meg nem csinált kiegyezésben rejlik. Kiegyezés nélkül nincs állategészségügyi körzet, hiszen az egész nagy munka tisztán az osztrák belügyminiszter kedvéért készült. A tanács, nem tehetvén egyebet, Darányi rendeletét tudomásul vette.

* Az új közigazgatási gyakoronok eskütétele. Balogh Sándor közigazgatási gyakoronok a tegnapi tanácsülésen tette le a hivatalos esküt. Az új gyakoronokot az árvaszékhez osztották be.

* Megakadályozott öngyilkosság Bakó Mária 25 éves szakácsné tegnap öngyilkosságot akart elkövetni. A Kossuth-szálloda egyik szobájába zárkozva, kezében egy hatlövetű revolvert szorongatott. Várt. Várta kedvesét, a kihez egy utolsó levelet írt, melyben szívhez szólóan könyörög neki, hogy jöjjön el hozzá, mert utoljára látja. Szerelme el is jött, de rendőrbiztos társaságában. A bezárt ajtót fölfeszítették még mielőtt Bakó Mária hasznát vehette volna a revolvernek. A halálra szánt szerelmes szakácsné kezéből kicsavarták a revolvert és a nőt a rendőrségre kísérték. Itt derült ki, hogy Bakó Mária már régebb óta üldözi T. A. Miklós-utozai lakost, a ki nem tud tőle szabadulni. A szerelme szívű szakácsnétól a rendőrség szabadította meg T. A.-t, illetőségi helyére tolonczolva Bakó Mária.

* Házi szarka keze működhetett tegnap a Péterfia utca 24. szám alatt lakó Molnár Józsefnénál, a kit több mint száz koronáig károsított meg. A nyitva felejtett lakásból ötvenhat korona készpénzt és több arany és ezüst neműt vitt el. A tolvaj után megindították a nyomozást.

* Tudományos felolvasás.

Siegmeth Károly máv. felügyelő, debreczeni üzletvezetőhelyettes, a magyarországi Kárpát-egyesület keleti Kárpátok Osztályának ügyvivő alelnöke f. évi január hó 10-én a kir. tudom. egyetem ásványtani intézetének előadási termében előadást fog tartani a keleti Beskidekről vetítő képek bemutatásával.

* **Elhajtott birkák.** Rosenfeld Izrael kabai kereskedő óljából Szilveszter-éjszakáján elhajtottak tíz birkát. A csendőrség tegnap fogta el a tetteseket, a püspökladányi hativásáron. Balázs Antal, Szücs János és Szücs József a három tolvaj, a kik hasonló gyanus ügyek miatt már szenvedtek büntetést.

* **A debreczeni országos vásár.** A debreczeni téli, ugynevezett Remete Antal-napi országos vásár már hétfőn kezdetét vette és bezárólag a jövő héten kedden estig fog tartani. Holnap szombaton és holnapután vasárnap lesz a sertésvásár. Vasárnap és hétfőn a lóvásár, hétfőn és kedden pedig a baromvásár.

* **Az első vörheny eset.** Belügyminiszteri rendelet utasítja a törvényhatóságokat, hogy az esztendő folyamán előfordult első járványos esetet azonnal jelentsék a belügyminiszteriumban hivatalos uton. Az első vörheny és hörghurut eset tegnap fordult elő Sárváry Gyula tiszti főorvos jelentése szerint. A járványos betegség esetéről a polgármester tegnap felterjesztést intézett a belügyminiszterhez.

* **Csendőrségi hírek.** Marócz András téglási lakosnak, míg aludt, Orosz András napszámos kilopta zsebéből a nickel óráját. — Nánáson Barta Károly és Török Gyula 13 éves suhanczok véresre verték a náluknál két évvel fiatalabb Bor Gábort. — Kisebb tűz volt a héten Hajduszováton. Nagy Kelemen István kéménye gyuladt ki s a tűz elpörzsölte a nádtető egy részét is. Mielőtt nagyobb veszedelem jött volna, lokalizálták a tüzet.

* **Szöke Tóth István árulója.** Ponyvaregényekben sokszor olvashatni a rablóvezér szeretőjéről, a ki pillanatnyi haragjában elrohan az igazságszolgáltatás embereihez és elárulja szeretőjét a rablóvezért. Ilyen regényes dologgal van összefüggésben Szöke Tóth Istvánnak, a Kónya László ékszerész kirakat rablójának elfogatása. Mikor Szöke Tóth olyan hidegvérrel elemelte a népes utcáról az arany és ezüst órákkal telt kirakatot, Nagyváradra szökött. Tudta, hogy ott van az ő régi szeretője K. Mari, a kit Debreczenből rovott multja miatt kitiltottak. A mint megérkezett Nagyváradra, felkereste szeretőjét s minthogy a Mari leányzó sok titkának letéteményese volt, elmesélte neki a debreczeni rablást is. A leány meghallgatta a kalandos történetet, aztán nagyot mulatott volt szeretőjével. Másnap mámoros állapotban voltak mindketten s a durva lelkek szokása szerint verekedni kezdtek. Tóth szidalmazni kezdte régi szeretőjét. A leány egy ideig türt, de a mikor

már nagyon is tulment Szöke Tóth István a határon, a rendőrségre futott s feljelentette Szöke Tóthot. Így kezdtek figyelni és így került a hirhedt kirakat rabló hamarosan hurokra — a szeretője révén.

* **Csavargók statisztikája.** Hajdúvármegyében az 1902-ik év folyamán 910 csavargót fogtak el a közbiztonsági közegek. A csavargók egyrésze igazolvány nélkül koldult, 104 büncselekmény elkövetésére is vetemedett, igen sokan pedig igazolvány nélkül kóborogtak. Tavaly télen, januártól kezdve 5 csavargó fagyott meg s halt el a szabadban. Legtöbb csavargót a csendőrök fogták el s vitték be a főszozabiróságokhoz. A csavargás különben, hogy megenyhült a lé, ismét kezdetét vette s napról napra érkeznek ilyen jelentések a csendőrszakaszhoz.

* **Tűz gondatlanságból.** A Fancsikán leégett Barna Lajos 1200 korona értékű tanyája és istállója. Az épületek bizto itva voltak a Phönixnél. A csendőrség kiderítette, hogy a tűz Bak Mihály majoros gondatlansága folytán keletkezett, a ki égő gyufát dobott el az istállóban. A gondatlan majorost feljelentették a debreczeni járásbiróságnál.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Barta Gyula ev. ref. 1 hónapos; Gönczy Sándorné ev. ref. 37 éves; Tokaji Gáspár g. kath. 21 éves kefésségéd.

* **A vásári élet képe** kezd már meglátszani a városban. Az utcák élénkebbek, a kávéházak tömöttebbek és a szállodák szobái legnagyobb részben elfoglalják. A vásártéren sorra huzzák a sátrakat, a laci-konyhák sora is áll, a komédiákban is egész nap szól már a verkli. A vásár kedden estig tart.

* **A műpártoló egyesület mulatsága.** A műpártoló egyesület a mint a programjába is fel volt véve, február hónap folyamán művészestélyt rendez. A fényesnek ígérkező estély előkészítését már legközelebb elkezdi az egyesület választmánya, a mely garantirozza, hogy a műpártoló egyesület ezuttal is fényes sikert fog aratni.

* **A vármegye közigazgatási bizottsága.** Hajdúmegye közigazgatási bizottsága e hónap 13-án, kedden tartja az évben első ülését Puky Gyula főispán elnöklésével. Az ülésen az alispán jelentése, a szakelőadók előterjesztése lesz a legfontosabb tárgy, ezenkívül egyes közigazgatási felebbvezetések is elintézés alá kerülnek.

* **Tavasza a télben.** Hát szerencsésen elérkeztünk ehhez a témához. Fagynak, hóznak, télnek se hamva és ha még illendőségből fütünk is, a szobának ablakát nyitva tartjuk. A decemberről maradt hó lassankint eltűnt, a bunda már nehéz és kényelmetlen. Január tegnapi napja tavaszi pompába ragyogott, a korzó áprilisi illúziókat kelt. A sok szép asszony, leány derűsen sétál a napsugarakban és mi szegény emberek, a kik az idővel együtt őket itt csodáljuk, már nem irigyeljük többé a kiváltságosokat, a kik a Riverián üdülnék. Január itt nálunk és a Földközi tenger nélkül is tavaszt hozott és kárörömmel gondolunk azokra az elmúlt

keserves fagyokra, melynek immár emléke is elmúlt. Nem maradt a télből semmi és mi a télt a tavaszban örömmel üdvözljük. Csak soká tartson! De a szegedi Meteor ismét hideget jósol!

* **Öngyilkos huszár.** A honvéd huszár-laktanyában kevéssel éjjel 12 óra előtt öngyilkosság történt. Egy közlegény szíven lötte magát. Megvárta míg minden elcsendesül a kaszárnyában, azután az istállóba ment, a hol karabélyból szíven lötte magát. — A lövés zajára felébredt katonák már vonaglásban találták a szerencsétlen legényt. Orvosért futottak. Dr. Fráter Imre ezredorvos jelent meg a helyszínen, de már ő nem segíthetett. mert a huszár már kilehelte lelkét. Hogy mi vihette az öngyilkosságra, nem tudják. Semmiféle levelet vagy irást, amely tettének okát adhatta volna, nem találtak nála.

AVIRATOK.

A király gyengélkedik.

Bécs, január 8. Tegnap az a hír terjedt el, hogy Ferencz József király megint gyengélkedik. *Ezt a hírt most megerősítik.* A király tényleg betegeskedik és könnyen lehetséges, hogy megint termeiben kell tartózkodnia, addig míg állapota végleg nem javul.

A kiegyezés ügye.

Budapest, január 8. A képviselőház holnap megnyíló ülésén Kossuth Ferencz a kiegyezési kérdésekben megfogja interpellálni Széll Kálmán miniszterelnököt. Széll válaszolni fog az interpellációra és kifogja jelenteni, hogy a kiegyezési javaslatok még nincsenek aláírva. Épen ezért nem tartja ildomosnak, hogy most nyilatkozzék. Néhány nap múlva feltétlenül megfogja tenni a maga nyilatkozatát. Ugyanakkor Körber is nyilatkozni fog az osztrák Reichsrathban.

Széll Kálmán jutalma.

Budapest, január 8. Tudósítónk udvari körből szerzett értesülés alapján jelenti, hogy Körber osztrák miniszterelnököt császári kéziratral örvendezteti meg a király a kiegyezés megkötése körül szerzett érdemeiért. *Széll Kálmánt pedig gróf rangra emelik.*

Vasuti szerencsétlenség.

Pittsburg, január 7. Duquesnek közelében a duquesne-virginai charlestowni vasut egyik személyvonata összeütközött egy tehervonattal. A vasuti hivatalnokok jelentései szerint tíz ember életét vesztette és sokan megsebesültek.

A szász udvari botrány.

Drezda, január 8. A szász trónörökös tegnap misét hallgatott az udvari kápolnában. Misa után a lelkész szentbeszédet mondott, a melybe beleértette a trónörökösét is és kérte az istent, hogy a megtévelyedett fejedelemasszonyt vigye a jó útra. A prédikáció alatt a trónörökös görcsösen felzokogott. A hallgatóság mely megilletődéssel nézte a trónörökös lelki harcát.

Lipce, január 8. Zehme Lajost, a legkiválóbb lipcei ügyvédet megbízták, hogy a trónörökösét kivételes bíróság előtt képviselje. Zehme esetleg házaságyvédője lesz a trónörökösének.

Páris, január 8. Giron nyelvmester tegnap a legnagyobb titokban elutazott Genfből. Ugy hírlik, hogy két nap múlva visszatér. Lujza hercegasszony különben meghatalmazta ügyvédjét, hogy a válókezeset tárgyalását e hó 25-ikére kérje. A szász királyi család kijelentette, hogy mindenben kezére jár a hercegnőnek — apandist is utal ki számára — csak egyszer már vége legyen a botránynak.

Drezda, január 8. Lujza trónörökösne kivánságára testvére József Ferdinánd herceg Salzburgból Genfbe utazik és a válóper folyama alatt mellette is marad. Giron addig Leusaneban fog lakni. A trónörökösne azt is kikötötte, hogy Lipót Ferdinánd főherceg és kedvese ne legyenek közelében.

Gyilkos szerelmes.

Grác, jan. 8. A gráci Kreuschger kávéházban rémes eset történt. Egy Kraft Frigyes nevű 42 éves ember tegnap reggel a konyhába hívta ki a kávé 34 éves feltűnő szép feleségét és ott többször rálőtt. Az asszony szörnyen halt. Kraft azért követte el a gyilkosságot, mert a kávé neje nem akarta meghallgatni szerelmi ajánlatait. Mikor a kávéház személyzete rendőrért futott, Kraft lakására menekült és anyja mellett, a ki ágyban feküdt, agyonlőtte magát.

Testvérgyilkosság Temesváron.

Temesvár, január 8. Mannheim Mihály 19 éves subanczot, családja romlott élete miatt kitaszította. Mannheimot ez szörnyen fejböszíti ette és elhatározta, hogy e miatt véres bosszút áll. Tervét ma végre is hajtotta. Az iskola előtt megleste hazatérő 13 éves Antal nevű öcsését s a szerencsétlen fiút úgy szurta hasba, hogy annak bellei kifordultak s szörnyen halt. — Borzasztó tette után a rendőrségre futott s elmondta, hogy így akart bosszút állani családján. Azonnal letartóztatták.

Chamberlain Dél-Afrikában.

Pretória, január 8. Chamberlain gyarmatiügyi miniszter a tiszteletére adott lakomán beszédet mondott, a melyben kijelentette, hogy Milaerrel együtt olyan tervet állapítottak meg, mely a kártérítési követelések rendezését sieltetni fogja.

Venezuela.

Washington, január 8. Olaszországnak Castro elnök javaslatára adott válasza is megérkezett. Hir szerint Olaszország válaszában is ugyanazok a szempontok jutnak kifejezésre, mint Németország és Anglia válaszában. Az olasz választ is megküldik Bowen amerikai követnek Castronak való átadás végett.

A szász király haldoklik.

Bécs, január 8. A lapokhoz ma reggel Drezdából érkezett távirat szerint György király állapota oly rosszra fordult már, hogy az élete menthetetlen. Az orvosok a családtagokat már előkészítették a katasztrófa bekövetkezésére.

A trösztök ellen.

Washington, január 8. Roosevelt elnök ma Henderson képviselőházi elnökkel és Gowernon képviselőházi taggal tanácskozott a trösztök ellen tervezett törvényhozásról. Hir szerint az elnök azt a kívánságot hangoztatta, hogy a parlament még ebben az ülészakban foglalkozzék ezzel a kérdéssel. A szenátusban Hoar szenátor törvényjavaslatot nyújtott be a trösztök ellen. A törvényjavaslat célja a mostani trösztökellenes törvények uralma alatt megindított perek gyorsabb lebonyolítása. E képviselőházban Littlefield hasonló törvényjavaslatot nyújtott be.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 8. Készárüzlet kellemesebb irányzatú. Határidőüzlet szilárdabb. Jegyzetett: Buza ápr. 7-71—72, rozs ápr. 6-70—71, zab ápr. 6-10—11, tengeri májusra 5-66—68.

HIREK.**Éjjeli posta.**

× **Szell Kálmánt üdvözlük.** (Éjjeli express tudósítás.) Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága Latinovits Pál főispán indítványára elhatározta, hogy Szell Kálmán miniszterelnököt a kiegyezési tárgyalások befejezése alkalmából feliratilag üdvözl. A felirat már el is készült és persze iszonyatos magasztalások hangján szól a legbölcsebb miniszterelnökről. — Szóval: megkezdődött már a hangutacsinalás. Ez pedig mindig rossz jel s ez is arra vall, hogy nagy bajnak kell lenni azzal a kiegyezéssel.

× **Személyi hírek.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből távirják Báró Beck vezérkari főnök ma teszi le a titkos tanácsosi esküt. — Láng Lajos kereskedelmi miniszter tegnap este Budapestre ideérkezett.

× **A czár Rómában.** (Éjjeli express tudósítás.) A „Corriere della Sera” jelenti, hogy a czár május 3-án érkezik Rómába az olasz királyi család látogatására. A czár május 5-ig marad Rómában. A római orosz nagykövet

Pétervárra utazott, hogy a czár utazását előkészítse. A czár római időzése alatt kiterjedt biztonsági intézkedéseket fognak tenni.

× **A sztrájkolók büntetése.** (Éjjeli express tudósítás.) Londonból jelentik: Denabyben, Yorkshireban, a szénbányászok már július óta sztrájkolnak. A bányatársaság, hogy a sztrájkolókat megtörje, tegnap a sztrájkolóknak mintegy 500 családját kitelepítette, a bányavállalat tulajdonát képező munkásházakból. A szegény emberek kitelepítését óriási néptömeg nézte. A rendet 200 rendőr tartotta fenn. Az idő szeles és esős és a zord időben sok család a szabadban volt kénytelen az éjet tölteni.

× **Nagy szerencsétlenség Lisszabonban.** (Éjjeli express tudósítás.) Lisszabonból táviratozzák, hogy ott tegnap a vízvezeték nagy vízartója megrepedt. A város alacsonyabban fekvő részei víz alatt vannak. Már eddig is sok ház összedőlt. A nemzeti színház teljesen víz alá került. Több ember a vízbe fulladt. Az egész városban óriási pánik uralkodik.

× **Rablógyilkosság az országúton.** (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő gyilkosság történt hétfőn este Várhely és Verekeny községek közötti országúton, hol Majzik Péter várhelyi gazdaembert agyonlőtték és kirabolták. Majzik Péter Várhelyi gazdaember — így írja levelezőnk — hétfőn több kocsit gabonát szállított Fuchs Ignác verekenyi gabonakereskedőhöz. A gabona átvétele után a fel fogadott fuvarosok elhajtottak, csak Majzik maradt még hátra, aki a kereskedővel elszámolt. Mikor Majzik a gabona árát megkapta, kocsira ült s hajtattott hazafelé Várhelyre. Este 8 óra tájban lehetett, amikor a várhelyi határba ért, ahol már lestek rá s a mit sem gyanító embert agyonlőtték azután kirabolták. A rablók Majzik lovait megvadalták s a megvadult lovak vágatva rohantak haza, magukkal vitték a kocsiban halva fekvő gazdájukat. A csendőrség még az éjjel ertessült az esetről s azonnal megindította a nyomozást. Másnap már sikerült is a két rablógyilkost Latkár Ferenc és Ana György várhelyi lakosok személyében kideríteni. A két gyilkos fuvarosa volt Majziknak, akik a gabonáját szállították. Ezek tudták, hogy Majzik sok pénzzel tér haza, lesben állottak tehát és agyonlőtték. Az áldozatnál 1800 korona készpénz volt. Ezt a pénzt elrabolták s megosztották rajta. A csendőrségnek sikerült beismerésre bírni a gyilkosokat, akik aztán az elrabolt pénzt is előadták. A gyilkosokat letartóztatták.

CSARNOK.**A tűzpróba.**

— Regény. —

(Folytatás.)

— Most értem már. És e betegség valamely ideg megsérülése folytán tör ki, nemde?

— Azt tartják, hogy attól ered a „traumatic tetanus”, például ha valakinek roszdás szeg megy a lábába, e rettenetes betegség gyakran mutatkozik. Van ennek egy oly változata, melynél tadszerűlés nem merül fel okul és ezt mi „idiopathic tetanus”-nak nevezzük. Ez orvosi kezelés folytán elmúlik, míg a „traumatic tetanus”-ra hasztalan minden orvosi kísérlet, mert arra még nem találtak gyógyszert.

— Ha ez ill, — szolt Lionel — akkor meg nem foghatom, hogy esik az, hogy a szegény Eduárd életét nem lehetett megmenteni, holott ez tisztán „idiopathic tetanus“ lehetett.

— Eppen ellenkezőleg — válaszolt Reginald. — Dr. Dent azt mondja, hogy Eduárdnak körömbáza alá egy tü szuródott be és az lett volna oka betegségének. Ez azonban a leggyorsabban működő görcsös roham volt, mit eddig észlelhettem. E baj rendszeren csak több nap múlva tör ki, sőt a sérülés gyakran hetekkel előzi azt meg s darab ideig tart a halál bekövetkezése előtt.

— Ki mondta azt neked, hogy Eduárd körme alá tü ment? — kérdi Lionel.

— Dr. Dent, — válaszolt Reginald, komolyan tekintve barátjára. — Én azt hiszem, mistress Evelyn beszélt neki a felől.

A Józsefstadti kőkoporsó

Rablánczon a hazáért.

Írta: Farkas Emőd.

Történelmi regény.

— Folytatás. —

A látogatók egyike sem jött üres kézzel, tömérdek szivart, több létre való élelmiszert, finom borokat hoztak s estére egy a két lelkész, mint Deák meg lehetőszen bepityizáltak.

Csak a takaródó előtt széledtek el a látogatók. Ekkor behívták az őrsparancsnokot és a káplárt s megkínálták egy pohár borral.

Az értelmes stájer fiu bizonyos keserűséggel jegyezte meg, hogy könnyü a császárnak meg az itt járt uraknak, könnyen élnek, jönnek mennek, a mikor nekik tesszik, míg mi szegények mindig csak itt maradunk.

Mennyi panas sirt fel ez egyszerű szavakban.

X.

Szomorú fordulat.

Négy hónapig élt a három fogoly testvéri egyetértésben. Pedig mindhármán más vallásan voltak. Deák protestáns volt.

Eszter huga hűségesen küzvetítette a két fiatal szív szerelmes leveleit.

Ez az ártatlan viszony volt rá nézve az egyetlen sugár, mely némi fényt derített bizonytalan, setét sorsára.

Sokszor Erzsike is eljött a hugával s ha egy pár szót válthatott vele, úgy érezte, hogy a menny szállott szívébe.

Hogy szerette volna ilyenkor a keblére ölelni, ha azt a vashálót el tudta volna olvasztani szerelme langjával. Mint tüzes hulló csillag, úgy nse t szívükre egymás pillantása. De ezt a boldogságot is soknak találta a végzet.

— November 11 én este bejött hozzá a várparancsnok s közölte vele, hogy a többi politikai fogolyval másnap hajnaiban Szebenbe kísérik.

— Isten öanel, ifju barátom, legyen erős és türelmes, — szolt megindultan a várparancsnok, — ügye végéhez közeledik s ön remélhetőleg nemsokára szabad lesz.

— Alezredes ur, — szolt az ifju könnyekig meghívva, — végtelen hála kötelezne, ha elhurcolásomról értesítené szegény szüleimet.

— Ezt én már megtettem és szülei pár perc múlva itt is lesznek.

— Köszönöm, alezredes ur! az ön jószágát sohasem fogom elfelejteni.

Brunner szemébe könnyek lopóztak s megölelve az ifjut, elérzékenyülten mondá:

— Isten oltalmazza önt...

Ezután elhagyta a börtönt, mert szinte a lelkét marta az a fájdalmas sziszogás, a mely az ifjunál az elfojtott zokogást pótolta.

A két lelkészt is mélyen meghatotta ez a váratlan esemény.

A szép egyetértésben élő triasz fölbomlik tehát, ők ketten maradnak itt, nem lesz többé, a ki felolvasson nekik s akit az élet nagy könyvéből: a gazdag tapasztalataiból oktathatnának.

Mindhárman az asztal mellé ültek, nehéz fejüket tenyerükbe fogva és sokáig szóltanul meredtek maguk elé.

Kint a hideg őszi szél sivitott hosszan elnyujtva, mint a minarett erkélyén kiálló műezzin s a gyertya lángja jobbra-balra hajladozott tőle, rejtelmesen sóhajtozva, mint a ruháiból kivetkőztetett fa.

— Édes fiam, — szólalt meg végre a plébános, — önt elszakítják tőlünk, de bármily rosszul esik ez szívünknek, mégis örvendünk kell rajta, hogy ügye végéhez közeledik. Imádkozni fogunk önért, hogy mielőbb szabadítsa ki az Isten.

— Köszönöm, tisztelendő atyám, én is kérem fogom a Mindenhatót az önök szabadulásáért.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

Péntek, 1903. évi január hó 9-én:
itt először

A doktor ur.

Bohózat 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dr. Sárkány	Sebestyén G.
Puzsér	Krémer Jenő
Sárkányné	Hahnel A.
Lenke	Csige Ilonka
Csató	Pataky Béla
Cseresnyés	Nagy Dezső.
Bertalan	Virágháty L.
Marosiné	Havasi Szidi
Az igazgató	Szalay K.

Holnap szombaton, január hó 10 én, bérlet
87-ik szám „C“

A doktor ur.

Bohózat 3 felvonásban.

Alkalmi vétel az új szőnyegházban.

Egészen jó minőségű
futó szőnyeg mt 25 kr.

Tapestry futó szőnyeg 95 „

Nyírott futó szőnyeg 1.50 „

Egy 200 cm. széles és 300 cm. hosz.

Finom Tapestry szőnyeg

14 frt 45 kr.

Ágyelő szőnyeg drb. 45 kr.

Butor szövetek

óriási választékban mire 42 kr.

kaphatók:

Bosznay J. és Társa

új szőnyegházban

Debreczen, Kossuth-utca II. sz.

Tulhalmozott raktár miatt

kalapok, cipők, ingek, gallérok, kézellők, nyakkendők, pénztárczák, szivar és cigaretta tárczák és számos itt fel nem sorolható áruk

beszerzési áron lesznek árusítva.

Jó minőségű ingek . . . . . 85 krajczártól.
Szines kézellő párja . . . . . 20 „
Férfi cipők . . . . . 2 frt 30 „
Kalapok . . . . . 55 krtól feljebb

Miklós és Markbreit

Bozár üzletében Frohner szálloda mellett.

ASZTALI BOROK érkeztek

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe.

Szabó Gyula úr termése.

Ermelléki asztali vegyes 1 liter 35 kr.

Ermelléki rizling . . . . . 1 liter 40 kr.

Leszállított árak!

ürészelt ✧ ✧ szőlőkarók

27/27 □ 27/35 □ 27/45 □ mm.

minden hosszúságban.

Hidlás padlók

55 mm., 60 mm., 70 mm., 80 mm.

vastagságban a

Gilvácsi gőzfűrésznél

jutányosan kaphatók

Gilvácson.

Ne vásároljanak csekély értékű gyakran hamisított rumot. Eszenciák ártalmatlanok az egészségre.

Battle Axe Jamaica rum el van ismervé, mint

The Nectar of Jamaica.

Minden üveg megtöltése a cég személyes ellenőrzése mellett lesz eszközőve.

A. A. Baker & Co London E. C

Európában és a világban az összesen kultur államokban a törvény védi.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geréby Fülöp Utódai, Kontsek Géza és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Apró hirdetések.

Dija 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdetük.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ispánnak ajánlkozom, jelenleg egy uradalomban 3 év óta működöm ily minőségben. Balogh János Monostor Pály.

„1000“ pályaudvart, kéri barna özvegy válaszoljon régi levelére.

Zongora tanítót (férfit) keresek gyermekhez. Értekezhetni: Péterfia utca 65 szám alatt.

Rőfős kereskedő segéd jó bizonyítvánnyal állást keres. Czim a kiadóban.

Jó forgalmu kis fűszerüzlet, korlátlan kiméréssel, betegség miatt azonnal eladó. Czim a kiadóban.

Cséplő garnitura hatos, jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Világhírű Martell Cognac

Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Varay József kereskedésében, városi bérpalota.

Villanyos házi csengők és telefonok javítás és új berendezés szakzerűen készít től és másfél évi jótállás mellett, tehát a reudben tartás ingyen. Willamos műszerek és felszerelések raktára Földvási L. debreczeni első Mechanikai és Elektrotechnai gépgyári műhely és vállalat Kossuth-utca 1 sz.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz. Legfinomabb fumei 3 csillagos petroleum literje 14 kr. 2 csillagos. . . . . 12 kr.

30 krajczár egy liter kitűnő minőségű ó bor Félegyházi János fűszerkereskedésében. Piacz- és Miklós-utca sarok.

10 krajczáros petroleum forrás megeredt Neumann és Weisznál, Hatvan-utca 5. sz. 5 literes kannák kaphatók.

Boros Testvéreknel divatos női ruhakelmeék, eszimek, téli kendők és völecek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok islárón.

Pemetefü cukor (Borsy-főle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy cukrázdásba és Józsa és Jóna utak üzletében.

Himzett szél és betétek 5 krtól feljebb nagy választékban, kötő szintartó pamutok, gyapju pamutok beszerezhetők MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Bormérés kerestetik négyszáz korona óvadékkal. Czim a kiadóhivatalban.

Gazdasszonynak ajánlkozom jó bizonyítványokkal, esetleg vidékre is. Czim a kiadóban.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glase-keztyük tisztítását jutányos árárt vállalom. Péterfia-utca 37.

Fodrász üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyrdemű közönséget érteíteni, hogy

Piacz-utca 31. szám alatt a városházzal szemben

évek óta fennálló

fodrász üzletet

átvettem s azt nevem alatt tovább vezetem.

A midőn a nagyrdemű közönség szives pártfogását kérem, előre is biztosítom személyes felügyeletem mellett, pontos és a legfigyelmesebb kiszolgálásról.

Tisztelettel

Szilágyi József,
fodrász.

Megjelent

és kapható a város könyvnyomdájában, minden könyves boltban, továbbá lapunk elárusítóinál a

Debreczeni Képes Kalendárium.

A díszes kiállítású, remek képek és pontos czimtárral ellátott naptár a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Ára 1 korona!

17304

1902.

Árverési hirdetés.

Debreczen szab. kir. város gazdasági törzsgulyájából kiselejtezett és számfeletti

10 drb bika és 2 drb ökörnek

az 1903. év január hó 12-ik napján tartandó országos baromvásárban nyilvános árveréseni eladása rendeltetvén el ezen árverésre az érdekeltek meghivatnak.

Az árverés a jelzett napon d. e. 9 órakor kezdődik.

Az árverés tárgyát képező bikák a város Epreskerti telepén megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1903. Január 5.

A városi tanács.

Mihalovits J. gyógyszertára a „Kigyó“-hoz

Debreczen, Főpiacz. A városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló hatású

„Mollitergin“

rcz s kézbor finomító szépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve eljeseen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval fölülmulja. Hatása gyors és biztos! A szélkifujta arcot, vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudér alá is igen ajánlható. Mint bőr-ápoló szer páratlan!

Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

Schicht szappan

„Szarvas„ vagy „Kulcs“

jegygyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a

legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!